

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Stephani Thevpoli Bened. F. Patric. Veneti,
Academicarum Contemplationum Lib. X**

Piccolomini, Francesco

[Basel], 1590

VD16 ZV 12463

Quae à Peripateticis objiciuntur Platoni. Cap. 14.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12918

aboleatur. Insuper, dum dicimus scientiam esse reminiscenciam; id minimè est verum, referendo scientiam ad compositum; sed solum ad animam, cui ab æterno insertæ sunt rationes rerum; per quas soluta à corpore, valet liberè cuncta cognoscere.

Quæ à Peripateticis obijciuntur Platoni.

CAP. XIII

Peripatetici ad sola externa respicientes, in imaginib. potius, quam in essentia rerum versari; Platonem supra eorum terminos eleuatum, in conspicuo versari errore affirmant: quod facile se ostendere credunt. Primò; quia quod apprimè aptum, natumque est aliquid recipere, eo debet esse denudatum; quod est in potentia, debet esse priuatum forma recipienda; quod ad opposita est indifferens, ad nullam partem debet esse contractum, nullique destinatum: hominis anima, ante scientiarum adeptionem, est capax; est in potentia; est indifferens ad verum, & falsum; & modò in vno, modò in altero versatur: non itaque insertam habet scientiam, & veritatem. Præterea, à ratione omnino esse alienum asserunt, quòd in anima insertæ sint rerum scientiæ: quasi Theauri pretiosi, & optimi, qui nos lateant: non enim veritatis splendor, & lux, occulta seruari potest. Addunt, quòd non anima scit, sed homo per animam: non itaque anima soluta à corpo

re,

re, ea cognoscit; quæ percipit, iuncta corpori. Confirmant; quia hominis anima, sine virtute imaginandi nihil intelligit; & propterea reminisci non possumus, cum vis imaginandi pereat. Addunt, Platonem, nedum cum ratione, sed etiam secum pugnare: Ex vna enim parte asserit, scientiam esse reminiscentiam: ex altera inquit, imagines nouas in anima formari, easque seruari, vel deleri; quæ memoria, vel obliuio dicitur; vt patet ex Theæteto: Insuper, asserit in Philebo; animam libro sine scriptione esse similem, in quo denuo multa scribantur: Iure itaque negligenda penitus esse videtur ea Platonis de reminiscentia sententia; quam ipsemet reiecit, & seruare non valuit. Proculdubio, qui leuiter perpendunt, & extrinsecus solum considerant sententias sapientum; facile in eis oppositiones adinueniunt, lites excitant, rationesque pro earum euersione formant; quæ facillimè delentur, dum sententiæ intrinsecus considerantur, intimiusque perspiciuntur. Hoc manifestè patere potest in proposita difficultate: de qua non est cum Simplicio dicendum, quòd lis sit in verbis; & quòd, vt ex sententia Platonis, ita etiam ex sententia Aristotelis scientia sit reminiscentia; & quòd Aristoteles eam non censuerit nomine reminiscentiæ denotandam. Manifestissimè fallitur Simplicius; cum sit conspicua differentia de rationibus animæ insertis, de statu animæ extra crassum corpus, de numero animorum,

& aliis ad rem hanc pertinentibus; ut frequenter ostensum est in præcedentibus. Dicamus itaq; nos, eos re vera dissentire; & Platonem, nec secum, nec cum ratione pugnare; sed sententiam proferre humanæ rationis apprime consentaneam. Et dum inquirunt Peripatetici, intellectum esse indifferentem, in potentia, & maximè natum recipere: dicendum est, hæc esse vera de anima rationali, ut nobis iuncta, ut cum imaginatione complicata; in qua conjunctione etiam seruat facilitatem, & habilitatem ad vnum oppositum; nempe ad veritatē, ad quā per insertas rationes est procliuus. Insuper, cum in eius essentia, siue in anima in se manente, insertæ sint rerum rationes; optimè seruatur, quod ab Aristotele dicitur in tertio de anima; in nobis reperiri, & quod est natum omnia fieri, & quod est natum omnia facere: adeò, ut Aristoteles à veritate coactus, sententiam protulerit apprime consentaneam sententiæ Platonis. Neque est à ratione alienum, ut inquirunt, quòd huiusmodi Thesauri scientiarum, nos lateant: nam adeò inuoluti sumus in tenebris, & umbra corporum; ut potius mirum sit, quomodo aliquis animi aciem supra tenebras valuerit eleuare, & lucem veritatis conspiceret. Accedit, quòd etiam in huiusmodi tenebricosa dispositione, acutè inspicientibus varij offeruntur huius splendoris radij, veritatisque indicia in præcedente capite enarrata. Præterea, si non miramur Geometram dormientem

nientem, & ebrium latere habitus suos; cur mirari debemus, quòd anima longè vehemē- tiora passa ob coniunctionem cum corpore, suimet, & suorum bonorum videatur oblita? Et dum inquirunt, non animam, sed hominem intelligere; & nil intelligere, sine virtute ima- ginandi: dicendum est, & hominem, & animā intelligere; sed modo vario: cū enim anima seorsum à corpore seruetur, seorsum à virtute imaginandi subsistat, etiam seorsum ab his o- perari valet. verum est, quòd homo nil intelli- git sine virtute imaginandi: falsum autē, quòd anima sine ea nil intelligat; immò sine ea verè, & propriè intelligit. Affero tamē, dum ex Pla- tonis sententia dicimus, scientiam esse reminī- scentiam; id minimè esse intelligendum, refe- rēdo hoc ad corporeum hominem; sed solūm esse verum, ratione animæ: non enim illemet numero homo, sed eamet anima prænouit il- la; vel seiuncta à corpore, vel cum alio corpo- re iuncta. Dum verò vlteriùs inquirunt, Plato- nem secum pugnare: qui hoc asserunt, se igna- ros prorsus ostendunt Academicę disciplinæ. Nam ex sententia Platonis, dum loquimur de hominis scientia, ad duo respicere valemus; vel enim respicimus ad compositum hominē, vel ad solam animam: insuper, vel respicimus ad imagines per externas sensuum excitatio- nes expromptas, vel ad rationes intrinsecùs in anima insertas. Si ad hominem, & ad imagi- nes aduentitias respicimus, sic nouæ scribuntur.

tur literæ, vt in Theæteto, & in Philebo legitur; id tamen non fit sine auxilio internarum rationum: Si verò ad solam animam conuertimur, & ad rationes in ea insitas; non denuo acquiruntur, nec vnquam penitus delentur, & eliduntur; sed solùm obruuntur, & obscurantur. Ex his colligi primò possunt omnium aduersarum rationum solutiones: colligitur secundò, opinionis, & fidei acquisitionem, nò propriè esse reminiscentiam, cùm ad solum compositum pertineant, & in imaginibus extrinsecùs aduenientibus versentur: solùm eatenus potest dici reminiscentia, quatenus ea quoque cognitio ab insertis rationibus habet ortum, propriè tamen sola scientia meretur dici reminiscentia. Ex his ratio colligi potest: cur Plato pro inuenienda veritate præsertim vsus sit Dialogis; & Socrates ad solutam orationem se minimè aptum prædicauerit, sed solùm ad interrogationes accommodatum: ac demum, cur se obstetricio fungi munere affirmauerit: per hæc enim omnia denotauit, veritatem in animis nostris esse insertam: & per interrogationes animam ad partum latentis veritatis esse excitandam: scientiasque non extrinsecùs induci, sed intus existentes educi. Demum patet, quòd Apollo præcipiens, ΤΑ ΙΠΣΥΜ ΝΟΣΘΕ; latenter præcepit, nos omnia debere noscere: quoniam qui se noscit, animam exactè cognoscit: in qua rerum omnium veritates, vt in speculo refulgent.

STE